

ВІДГУК

офіційного опонента
кандидата економічних наук, доцента Беякової Оксани Володимирівни
на дисертацію Тарасенко Олени Юріївни
на тему: «Стратегічний розвиток металургійної галузі України на засадах
підвищення інноваційного потенціалу»,
подану на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за
спеціальністю 08.00.03 – економіка та управління
національним господарством

Актуальність обраної теми дисертації. В даний час промислові галузі та підприємства для отримання стійких прибутків, конкурентних переваг і виживання в довгостроковій перспективі використовують, на основі розробки відповідних стратегій, інтенсивний розвиток всіх елементів виробничо-господарської діяльності, зокрема, інноваційного розвитку. Інноваційний розвиток - це комплексний процес, що включає розвиток всієї системи факторів та умов, необхідних для його здійснення на всіх стадіях виробничо-господарської діяльності підприємства. Такою інтегральною характеристикою підприємства галузі є інноваційний потенціал. У зв'язку з цим загострилась потреба розробки стратегічного управління на засадах використання інноваційного потенціалу. Інноваційні процеси стають істотним фактором, що визначає стратегічний успіх підприємства на ринку товарів і послуг, стійкість і стабільність його розвитку.

В сучасних умовах розвитку металургійної галузі конкурентоспроможність підприємств значною мірою залежить від їх здатності створювати і сприймати інновації. Найбільші компанії світу мають у своєму складі науково-дослідні та науково-виробничі центри, основним завданням яких є створення і впровадження технологічних інновацій у виробництво. Сьогодні саме ці компанії є лідерами в технологіях та визначають технологічний розвиток галузі.

Тому тема дисертації Тарасенко О.Ю. «Стратегічний розвиток металургійної галузі України на засадах підвищення інноваційного потенціалу» є актуальною та своєчасною.

У центрі уваги дисертанта знаходяться проблеми узагальнення теоретичних положень, розробка концептуальних положень, методичних підходів та практичних рекомендацій щодо формування та оцінки інноваційного потенціалу галузі.

Для досягнення мети в дисертації автором вирішено такі наукові та практичні задачі: узагальнення теоретичних засад науково-технологічного й інноваційного розвитку країни на основі формування та реалізації інноваційного потенціалу промислової галузі; удосконалення системи показників оцінки інноваційного потенціалу металургійної галузі на основі детального та діагностичного методів; розвинення науково-методичного підходу до обґрунтування стратегічного вибору розвитку металургійної промисловості на основі життєвого циклу галузі; розроблення концептуальних положень стратегічного інноваційного розвитку металургійної галузі України на засадах підвищення інноваційного потенціалу; уточнено умови стратегічного розвитку металургійної галузі України на основі підвищення її інноваційного потенціалу; удосконалено методичний підхід до визначення стану інноваційного потенціалу металургійної галузі; визначено шляхи підвищення рівня і якості інноваційного потенціалу металургійної галузі України як основи її стратегічного розвитку.

Обґрунтованість та достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій. Автором виявлено, що у структурі інноваційного потенціалу галузі не враховані такі важливі елементи як бізнес–процеси та організаційна культура (с. 51), таким чином, узагальнено науково-теоретичні погляди на структуру інноваційного потенціалу галузі і обґрунтовано необхідність доповнення її новими елементами, які у сукупності з ресурсами інноваційної спрямованості та результатами інноваційної діяльності утворюють інноваційну культуру галузі (с. 51).

Тарасенко О.Ю. у дисертації за результатами аналізу методичних підходів до оцінки інноваційного потенціалу на основі детального та діагностичного методів удосконалює систему ключових показників стану інноваційного потенціалу металургійної галузі, які зводить у чотири групи (с. 113).

Слід погодитись з автором стосовно того, що Україна має різні виробництва, які відносяться до різних технологічних укладів, і що стратегії також будуть різними. Не може бути єдиного підходу щодо вибору стратегії. Для багатьох українських компаній в найближчій перспективі переваги набуває стратегія «Запозичення». Що стосується металургії, то за наявності фінансових ресурсів, можуть бути використані елементи стратегії «Перенесення» з перспективою переходу до стратегії «Нарощування» (с. 128).

Розроблено концептуальні положення стратегічного інноваційного розвитку металургійної галузі України де автором доведено, що інноваційний потенціал є одним із основних детермінантів інноваційної діяльності і охоплює науково-теоретичні підходи та принципи формування стратегічного інноваційного розвитку галузі (с. 137-138).

Удосконалено методичний підхід щодо визначення стану інноваційного потенціалу металургійної галузі України: встановлення порогового, базового, фактичного рівнів індикаторів. Завдяки цьому визначення стану інноваційного потенціалу дозволить: підвищити ефективність процесу управління інноваційним потенціалом, підвищити ефективність процесу розробки стратегії інноваційного розвитку (с. 167-173).

Автором визначено шляхи підвищення рівня і якості інноваційного потенціалу металургійної галузі України та запропоновано вибір конкретного шляху здійснювати з урахуванням стану інноваційного потенціалу галузі (с. 174-178).

Основні положення, висновки і рекомендації, що витікають з дисертації, мають досить високий ступінь наукової обґрунтованості та достовірності, а мету і завдання дисертації досягнуто у повній мірі.

Вірогідність положень і висновків, які викладено в роботі, підтверджено апробацією та впровадженням результатів роботи, участю в науково-дослідній роботі навчальних установ, а також публікацією матеріалів дослідження у відкритому друці.

Наукове дослідження виконано згідно з планами науково-дослідних робіт Донецького державного університету управління Міністерства освіти і науки України в рамках теми «Фінансовий механізм державного управління економікою України» (номер державної реєстрації 0104U008798, 2011-2014 рр.).

Наукова новизна одержаних результатів. Сформульовані в дослідженні наукові положення, висновки та методичні підходи є новими у пізнанні економічних явищ та процесів. Вони становлять вагомий внесок у розвиток економічної науки. Наукова новизна роботи полягає у наступному:

розроблено концептуальні положення стратегічного інноваційного розвитку металургійної галузі України для визначення якості та величини інноваційного потенціалу металургійної галузі при розробці галузевих інноваційних проектів та програм розвитку (с. 137-138);

удосконалено систему ключових показників стану інноваційного потенціалу металургійної галузі за чотирма групами (фінансово-економічні показники, показники якості науково-технічних кадрів, показники використання виробничого устаткування, показники результативності впровадження інновацій) (с. 105-114);

удосконалено методичний підхід до визначення стану інноваційного потенціалу металургійної галузі, що підвищить обґрунтованість вибору стратегічних шляхів щодо інноваційного розвитку металургійної промисловості (с. 167-173);

визначено шляхи підвищення рівня і якості інноваційного потенціалу металургійної галузі України з урахуванням стану інноваційного потенціалу галузі для забезпечення її стратегічного розвитку на інноваційній основі (с. 174-178);

набула подальшого розвитку структура інноваційного потенціалу галузі, а також результати інноваційної діяльності для структурування планів і програм

нарощування інноваційного потенціалу галузей промисловості (с. 51-52);

розвинуто науково-методичний підхід до обґрунтування стратегічного вибору розвитку металургійної промисловості України, для забезпечення інноваційного розвитку галузі, підвищення рівня конкурентоспроможності її продукції, зміцнення позицій на внутрішньому і міжнародному ринках (с. 114-116);

уточнено комплекс умов забезпечення стратегічного інноваційного розвитку металургійної галузі України для створення сприятливого середовища для нарощування і ефективної реалізації інноваційного потенціалу металургійної галузі (154-155).

Отримані автором результати та надані пропозиції за умови їх реалізації сприятимуть підвищенню рівня інноваційного потенціалу металургійної галузі України.

Ідентичність змісту автореферату і основних положень дисертації. Автореферат дисертації в стислій формі відбиває основні положення дисертаційної роботи, в повній мірі розкриває результати, що було отримано у процесі дослідження, ступінь наукової новизни розробок, зміст висновків та практичних рекомендацій за підсумками дослідження та є ідентичним дисертації за своєю структурою.

Структура, зміст та оформлення автореферату відповідають вимогам, що пред'являються до авторефератів дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук.

Оцінка публікацій. За темою дисертації у відкритому друку опубліковано 17 наукових праць, більшість з яких у фахових виданнях, в яких достатньою мірою розкрито основний зміст дисертації, висвітлено новизну наукових результатів. Публікації відповідають вимогам, які висуваються до наукових статей, в них визначено наукові задачі, методи їх вирішення й описано наукові результати. По матеріалах досліджень зроблені доповіді на конференціях і науково-практичних семінарах, які опубліковані в збірниках

праць цих органів. Кількість опублікованих наукових робіт і їх об'єм відповідають вимогам, що відносяться до публікації основного змісту дисертації на здобуття наукового ступеню кандидата наук.

Дискусійні положення та недоліки. Враховуючи загальні позитивні властивості наукового дослідження, робота має дискусійні положення загального характеру.

1. Етапи процесу стратегічного управління, що наведено на схемі 3.5, стор. 140, представлено без визначення терміну початку, закінчення або переходу від одного етапу до іншого. Також доцільно було б визначити часові орієнтири повної реалізації всієї стратегії в цілому.

2. При розробці умов стратегічного розвитку металургійної галузі України на інноваційній основі (рис. 3.8, стор. 154) доцільно було б більш детально диференціювати окремі складові саме інноваційних умов.

3. На стор. 22 дисертації автор стверджує: «... в Україні є фундамент для створення національної інноваційної системи». Доцільно було б навести і обґрунтувати, що саме формує означений автором «фундамент».

4. При визначенні «Дерева цілей» стратегічного розвитку металургійної галузі України (рис. 3.9, стор. 156) доцільно об'єднання цілей 1.3 і 1.4 відповідно до концепції стійкого розвитку.

Зауваження не впливають на загальну позитивну оцінку дисертації.

Загальна оцінка дисертаційного дослідження. Дисертація Тарасенко Олени Юріївни «Стратегічний розвиток металургійної галузі України на засадах підвищення інноваційного потенціалу» є завершеним, самостійним науковим дослідженням, яке має теоретичне і практичне значення та характеризується науковою новизною. Результати дисертації розв'язують назрілу проблему підвищення інноваційного потенціалу металургійної галузі України.

Отримані дисертантом основні теоретико-методичні положення і висновки чітко сформульовані. Проведене дослідження підтверджує належний рівень наукової зрілості та професійної підготовки здобувача.

Дисертація відповідає пп. 9, 11, 12, 13 «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567, а дисертант Тарасенко Олена Юріївна заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.03 – економіка та управління національним господарством.

Офіційний опонент:

канд. екон. наук, доцент,
в.о. завідувача кафедри
готельно-ресторанного бізнесу
Київського національного
університету культури і мистецтв

О.В. Бєлякова

Підпис Бєлякової О.В. засвідчую.

В.о. ректора
Київського національного
університету культури і мистецтв

І.С. Бондар

Вісник оприлюднено 5 червня 2015р.
Вісник скаржено ЄСД 2 12.105.03
J. T. B. Deria

